

KÖNYVISMERTETÉSEK.

1. Gyula-Fehérvár éghajlatának viszonyai, és az erre vonatkozó teljes megfigyelési anyag az 1875—1885. évek-ről. Összeállította *Ávéd Jákó*. Kolozsvárt, 1886. Ismerteti *Abt Antal*.

Az említett munka, mely még e folyó évi nyár elején *Ávéd Jákó* gyula-fehérvári katolikus gymnasiumi tanártól jelent meg, klimatologiai tekintetben nem csak Gyulafehérvárra és környékére igen becses adatokat foglal magában, hanem igényt tarthat arra, hogy egy nagyobb, p. o. országos vagy európai klimatologiai munka megírásánál tekintetbe vétessék, a mi annyival inkább lehetséges, mivel a szerző a magyar szöveg mellett a németet is kinyomatta. Szerző e munkában 11 évről (1875-től 1885-ig bezárólag) a gyulafehérvári állomáson megfigyelt összes meteorologiai anyagot összeállította, használatra a szokásos módon feldolgozta és az eredményeket könnyebb áttekintés végett táblázatosan összeállította.

A megfigyeléseknél használt műszereknek és azok felállításának leírását, valamint a megfigyelési hely meghatározását előrebocsátva legelőbb is a megfigyelt temperaturával és annak változásával foglalkozik, az évi középértékeket, és Bessel egyenletéből a valódi középértékeket meghatározza, valamint a temperatura maximumát és minimumát, továbbá a közép és abszolút szélsőségeit. A 11 évi észlelés eredménye a következő: évi közép temperatura 9.10° ; közép évi maximum 34.40° , közép évi minimum -19.00° , közép évi ingadozás 53.40° ; abszolút maximum 38.80° , abszolút minimum -24.50° ; legnagyobb ingadozás 63.30° . Ezután a légnyomást határozza meg és a közép évi légnyomást 739.7 mm.-nek, az átlagos maximumot 756.3 mm.-nek az átlagos minimumot 721.2 mm.-nek és az ingadozást 35.1 mm.-nek találja. Ezután a többi, u. m. a levegő vizgőz tartalmára, vagyis nedvességére, a csapadékra, óra és

szélre vonatkozó, éghajlati tényezőket, valamint az ezen tényezőkből vonható következtetéseket sorolja elő.

Hogy a meteorologiai elemek áttekintését a grafikus módszer tetemesen megkönnyíti és egyszersmind azoknak változását legjobban előtűnteti, azt szerző is bizonyára tudja és meg vagyok győződve róla, hogy csak a költség miatt kellett azoknak kimaradni becses munkájából.

Ezen igen sok időbe és munkába kerülő közérdekű megfigyelések, ha ennyi előszeretettel és szakismerettel megtétnek és feldolgoztatnak, mint szerző tette, annál inkább megérdemlik, hogy az erdélyi muzeum-egylet orv.-term.-tudományi közlönyében megismertessenek, mivel Erdélynek egyik sok tekintetben nevezetes helyén tették. Én részemről annál szívesebben teszem azt, mivel a munka szerzője 1874-ben saját kezemből vette át ama műszereknek egy részét, melyeket a megfigyelésekre használt. Kívánom, hogy szerző e sikeres működését jó kedvvel és még több eredménnyel még sokáig folytathassa és hogy e közhasznú önfeláldozó tevékenysége hazánkban sok követőre találjon.

2. A fogarasi hegység egy érczelőfordulásáról Jüngling Kár. brassói ev. reálisk. tanár következőket ír az „Oesterreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen“ 1886. 13-ik számában, a 208 lapon.

„A fogarasi hegység, főtömegében kristályos palákból állva nyugotról keletnek vonulva, utolsó ágait észak-keletre tolja.¹⁾ Ezek itt 1600 m. abs. magasságig emelkedő hegyek; de rendszeren tetemesebben alacsonyabbak. Többnyire csillámpalából, valamint gneiszből és amphibolpalából állanak. A csillámpalát számos porphyrtelér hatja át, melyek becslésem szerint a csapás irányában egy geogr. mérföldnél messzebb elnyúlnak. Azon övnek szélessége, melyen belül a porphyrtelerek előfordulnak, 2500—3000 méter.

A kőzet többnyire quareziporphyr, néha agyagporphyr is. Különösen fontosak és érdekesek ezen porphyrok azon körülménynél fogva, hogy érc-hozók; mindnyája, a hányat eddig csak megvizsgáltam, legalább is hintett sphaleritet és pyritet tartalmaz, több közülök ezüsttartalmú galenitet és antimonitet is.

¹⁾ Uj-Sinka és Holbák vidékét érti szerző.